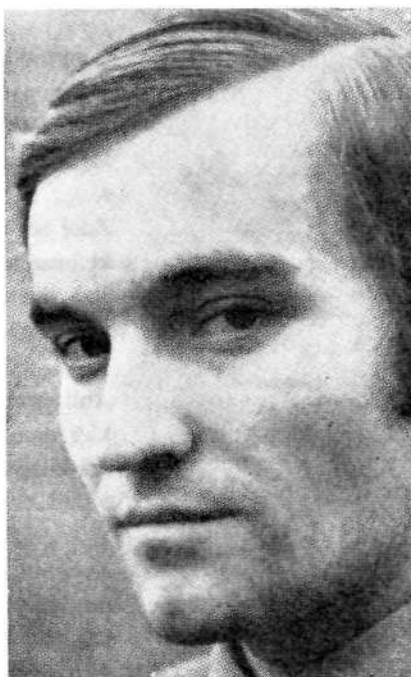

Anti-avtor je zvrst bebca,
 anti-avion je ptič,
 anti-Pepe — to je Pepca,
 anti-panti ni pa nič.

SODNIŠKA ZGRADBA

(I. nagrada za izvirno radijsko igro na nagradnem natečaju RTV Ljubljana 1969)

Evald Flisar

GLASOVI:

SODNIK A. F. G. I.

SODNIK LUPO

SODNIK XYZ

SODNIK R.

NOVI SODNIK

(Strumni koraki po hodniku. Trkanje. Vrata se odklenejo in odpro.)

SODNIK A. F. G. I. (*Uradno*): Dovolite mi, da se predstavim. Sem novi sodnik.

Moje ime je A. F. G. I. K vam me je poslal župan, da bi tukaj opravljal svoje delo. Prosim vas, da me najavite predsedniku sodišča.

SODNIK LUPO (*Priliznjeno, kačje*): Pri priči, pri priči! A sedite najprej, gospod A. F. G. I., sedite, tukaj, prosim. Izvolite, odložite kovček. Tako! Saj ste utrujeni; gotovo ste bili dolgo na poti. (*Vrata se zapro.*) Sporočil bom v kuhinjo, naj skuhamo kavo . . .

SODNIK A. F. G. I.: Ni potrebno.

SODNIK LUPO: Ah, gospod A. F. G. I., verjemite mi, da se vam bo prilegla.

Veste, če pride človek od zunaj . . .

SODNIK A. F. G. I.: Želel bi kar se da hitro spregovoriti s predsednikom sodišča o svojih dolžnostih. Prišel sem sodit.

SODNIK LUPO: Nedvomno, nedvomno. Saj ste sodnik. Mi vsi smo sodniki.

— Mimogrede naj vas vprašam: Ali veste, da boste stanovali tukaj?

SODNIK A. F. G. I.: Kako — tukaj?

SODNIK LUPO: Hočem reči, v sodniški zgradbi. Tukaj boste spali in tukaj boste na hrani. Tu boste opravljali vse dolžnosti.

SODNIK A. F. G. I.: To bo lepo in poceni. Vsekakor pa si bom vsaj ob nedeljah privoščil kratek izlet v mesto in okusno večerjo v zasebni restavraciji. Upam, da sodniška uprava ne bo nasprotovala.

SODNIK LUPO (*Se odkašlja*): Veste... gospod A. F. G. I. — dvomim, da si boste mogli privoščiti večerjo v zasebni restavraciji.

SODNIK A. F. G. I.: Hočete reči, da bom imel tako skromne dohodke?

SODNIK LUPO (*Rahlo pobito*): Nikakor ne, gospod. A veste, med nami, sodniki, se je že udomačila navada, da sploh ne hodimo v mesto. Štirje smo, vi boste peti po vrsti. Jaz sem sodnik Lupo. V zgradbi pa prebivajo še sodnik XYZ, sodnik R. in predsednik sodišča. Nihče med nami ne pomni, kdaj je bil zadnjič v mestu.

SODNIK A. F. G. I. (*Začudeno*): Ampak... to pa vendar ni docela normalno! Ne vidim smisla v tej askezi! Vas nikdar ne zamika, da bi stopili po ulicah in si ogledali trgovine? Ali da bi stopili k prijatelju? Ali da bi si kupili časopis?

SODNIK LUPO (*Turobno*): Časopisov ne beremo.

SODNIK A. F. G. I.: Kaj takega!

SODNIK LUPO: Vedeti namreč morate, da imamo vse, kar potrebujemo, na razpolago v sodniški zgradbi. Z denarjem nimamo opravka, kajti plače ne dobivamo v gotovini. Prebivati smemo v sodniški zgradbi in se v njej prehranjevati. To je naše plačilo. Celo vsak manjkajoči gumb si lahko poiščemo v kleti zgradbe.

SODNIK A. F. G. I.: Upam, da se šalite! Ali pa hočete morebiti reči, da tudi moja plača ne bo nič drugačna?

SODNIK LUPO: Brez zlobe rečeno, da — gospod A. F. G. I.

SODNIK A. F. G. I.: To je nezaslišano! (*Po premolku kljubovalno.*) Tega mi niso povedali!

SODNIK LUPO: Seveda ne! Saj zunaj nihče ne ve, kako tu živimo.

SODNIK A. F. G. I.: Ampak, to je mizerno! Občutek imam, da tu nekaj ni v redu. TIŠINA.

SODNIK LUPO: Povejte mi, gospod A. F. G. I. — to je čisto zasebno vprašanje — ali ste na poti do sodniške zgradbe doživeli kaj nenavadnega?

SODNIK A. F. G. I.: Ne razumem! Kaj mislite s tem?

SODNIK LUPO: Hočem reči, ali ste naleteli na stvari, ki so se vam zdele rahlo — protinaravne?

SODNIK A. F. G. I. (*Dvomeče*): Ni bilo sicer vse tako, kot sem si bil predstavljal. Toda ne bi rad pretiraval; prepričan sem, da je bilo vse naključje.

SODNIK LUPU: Nekaj vas je potemtakem le vznemirilo!

SODNIK A. F. G. I.: Pravzaprav nisem vedel, ali naj bi se smejal ali naj bi se razjokal. V kraju, kjer sem zagledal luč sveta, preživel mirno mladost in doštudiral za sodnika, so običaji docela drugačni, dasiravno ta kraj ni tako daleč proč. Čeprav nisem nagnjen k fabuliranju, vam, če že hočete, rad priznam, da je ves ta kraj s sodniško zgradbo vred zelo zelo čuden in se bom silno težko navadil nanj.

SODNIK LUPU: Ste prišli peš ali z avtobusom?

SODNIK A. F. G. I.: Kako peš? Ne razumem vas?

SODNIK LUPU: Torej ste imeli posebno srečo. Šli ste na pot prav ob dnevu, ko se je odločil tudi avtobus, da pripelje v mesto.

SODNIK A. F. G. I. (*Čedalje bolj negotovo*): Mar vozi samo eden? Mar ne prihaja vsak dan?

SODNIK LUPU: Da bi jih bilo več, o tem sploh ni govora. In prav tako ne o tem, da bi ta edini, ki vozi, pripeljal vsak dan.

SODNIK A. F. G. I.: Kako potem? Vsak drugi dan?

SODNIK LUPU: Težko je reči. Ta avtobus nima voznega reda. Kolikor nam je znano, nam, ki smo v zgradbi, utegne pripeljati dva dni zapored, potem pa ga ves mesec ni. Po navadi pripelje tedaj, ko ima potnike. Večkrat pa pride tudi prazen in prazen odide.

SODNIK A. F. G. I.: To je grozno.

SODNIK LUPU: Kaj je grozno?

SODNIK A. F. G. I.: Namreč, prav na avtobusu se mi je prvič razodelo, da so stvari rahlo čudne.

SODNIK LUPU: Zakaj neki?

SODNIK A. F. G. I.: Avtobus je bil sprva zelo poln. Niti sedeti ni bilo mogoče, kajti ljudje so viseli drug na drugem. Bil sem prepričan, da se peljejo v mesto; morda je kakšen cerkveni praznik pa semenj, sem domneval. A komaj smo v daljavi zagledali silhuete mesta in cerkvenih zvonikov, so ljudje izstopali v trumah.

SODNIK LUPU: To me ne preseneča.

SODNIK A. F. G. I.: Zakaj ne?

SODNIK LUPU: Ne bi razumeli, pa četudi bi vam pojasnil. Toda sčasoma boste našli ključ za te čudne dogodke. Vendar docela sami — brez pomoči tistih, ki ga že imajo!

SODNIK A. F. G. I.: Skrivnostni ste.

SODNIK LUPU: To se vam le dozdeva. Manj skrivnosten ne bi mogel biti, kot sem. Toda govorila sva o vaši vožnji v mesto. Da se povrneva k njej: ljudje so torej izstopali?

SODNIK A. F. G. I.: Občutek sem skoraj imel, da bežijo iz avtobusa, potem ko smo zagledali mesto. Bilo je neverjetno, toda vsakih dvajset metrov

smo se ustavili, da je pet, šest ljudi lahko izstopilo in odšlo proti vasem v ravnini.

SODNIK LUPO: In potem, ko ste ostali sami?

SODNIK A. F. G. I.: Kako veste, da sem ostal sam?

SODNIK LUPO: Domnevam.

SODNIK A. F. G. I.: Ostal sem sam, prav zares. Na zadnji postaji pred mestom so izstopili vsi. Hotel sem vprašati sprevodnika, zakaj se nihče ne pelje v mesto, a sem si v zadnjem trenutku premislil. Vprašanje bi navsezadnje utegnilo biti smešno. Nikjer ni uzakonjeno, da bi se ljudje morali peljati v mesto, če nimajo tam nobenih opravkov. Tako sem si mislil.

TIŠINA

SODNIK LUPO: In potem?

SODNIK A. F. G. I.: Potem je avtobus zavozil med hiše. Drsel je po ulicah skoraj neslišno. Prvi pogled na mesto pa me je, priznati moram, globoko vznemiril. Ne vem, če le zato, ker je bilo drugačno, kot sem si ga bil ves čas predstavljal, ali pa zavoljo kopice zlih znamenj.

SODNIK LUPO: Kaj imate v mislih?

SODNIK A. F. G. I.: Vsa okna so bila zagrnjena z žaluzijami. To bi ne bilo seveda nič čudnega, ko ne bi bila ura že devet, pozno jutro. A prva misel, ki se je sprožila v meni, je bila spet tolažilna: morda je bil prejšnji dan kakšen mestni praznik, sem si rekel; ljudje so popivali dolgo v noč in zdaj spijo.

SODNIK LUPO: Pa ste verjeli tej tolažilni misli?

SODNIK A. F. G. I.: Če sem odkrit, ne preveč. Kajti naj bo še takšen praznik, vsi se ne bi nacedili do mrtvega. Vsaj kakšen mlekar bi moral biti na cesti. Ali pometlač. Toda mesto je bilo tako tihotno, kot ne bi v njem prebivale niti miši. Tam je bilo polno prometnih znakov, polno prehodov za pešce, a nobenega vozila ni bilo na cesti, razen avtobusa, in žive duše ni bilo, razen nas treh, šoferja, sprevodnika in mene.

SODNIK LUPO: Se niste peljali mimo živilskega vrta?

SODNIK A. F. G. I.: Da, peljal sem se mimo živilskega trga. Človek bi rekel, da bo ob devetih zjutraj poln vreščanja branjev in gospodinj. Toda stojnice so bile prazne. Na njih je, če sem prav videl, ležal celo prah.

SODNIK LUPO: In potem, ko se je avtobus ustavil na postaji?

SODNIK A. F. G. I.: Kako veste, da se je avtobus ustavil na postaji?

SODNIK LUPO: Vem. Postaja je ob živilskem trgu. In če pripelje avtobus, se zmeraj ustavi na avtobusni postaji.

SODNIK A. F. G. I.: Odkrito rečeno, zdaj se mi zdi pravzaprav nekoliko čudno, da se je avtobus ustavil na postaji in ne kje drugje.

SODNIK LUPO: Ta normalna stvar se vam zdi čudna?

SODNIK A. F. G. I.: Glede na vse drugo, kar sem videl in doživel, je bila ta stvar skoraj nenormalna.

SODNIK LUPO: Vidite, vidite! Približujete se! Kmalu boste odkrili ključ in doumeli. Spričo za vas nenaravnih stvari, ki jih je mnogo, se vam začno za vas naravne stvari dozdevati nenaravne.

SODNIK A. F. G. I.: A tisti hip, ko sem stopil z avtobusa, še ni bilo tako. Spreletel me je občutek, da sem prispel v mrtvo mesto. Ker si česa takega niti zamisliti nisem mogel, mi ni bilo jasno, ali sanjam ali pa sem zblaznel.

SODNIK LUPO: In kaj je storil sprevodnik?

SODNIK A. F. G. I.: Odprl je prtljažnik in postavil moj kovček na kamnita tla. Že sem mu hotel povedati, da imam bedast občutek, da je v mestu nekaj narobe, a zaloputnil je vrata in avtobus je, kot bi mignil, zdrsnil okrog živilskega trga ter izginil. Kot bi se pogreznil v zemljo.

SODNIK LUPO: Vas je postalo strah?

SODNIK A. F. G. I.: Kako veste, da me je postalo strah?

SODNIK LUPO: Domnevam. Očitno vas je moralo vsaj malo zazebsti pri srcu.

SODNIK A. F. G. I.: Prav zares me je zazeblo. Vse skupaj se mi je zdelo kot bedasta potegavščina. Najraje bi prvega človeka premlatil, samo da bi se dogodilo kaj naravnega. A nikogar ni bilo. Bil sem sam, kot sredi nemih gora, kjer ti vsaka stena vrne tisočeren, vendar prazen odmev. Trgovine, mesnice, kavarne, delikatese, pošte, uradi, banke, vse je bilo zaprto.

SODNIK LUPO: Je bila tišina popolna ali pa ste morebiti le slišali kakšne glasove?

SODNIK A. F. G. I.: Slišal nisem nobenih glasov. Hočem reči, nobenih pravih glasov. Samo nekakšen topel veter se je smukal ob tleh in rahlo pošumeval. Pihal je zdaj iz te, zdaj iz one smeri in je premetaval smeti na pločnikih.

SODNIK LUPO: Na pločnikih so bile torej smeti.

SODNIK A. F. G. I.: Seveda, na pločnikih so bile smeti. Morje smeti. Kot bi mesto bilo javno smetišče. Po vsej poti do sodniške zgradbe je rahlo zaudarjalo.

SODNIK LUPO: In potem, ko ste prišli do sodniške zgradbe? Kako ste vedeli, da se niste zmotili? Da je sodniška zgradba res sodniška zgradba?

SODNIK A. F. G. I.: Zelo preprosto. Sodniške zgradbe ni težko spoznati, pa naj pridete kamor koli. Vsaka je dolga in siva in ima široko stopnišče. Vsa sodniška zgradba iz neznanega vzroka vzbuja vtis pravičnosti in veličine, tako da vas že sam občutek usmeri na pravo pot.

SODNIK LUPO: Hoteli ste torej pozvoniti?

SODNIK A. F. G. I.: Kako veste, da sem hotel pozvoniti?

SODNIK LUPO: Domnevam. Kajti vrata so bila očitno zaprta.

SODNIK A. F. G. I.: Kako pa veste, da sem samo *hotel* pozvoniti, da tega nisem storil?

SODNIK LUPO: To si pa mislim. Vendar vam ne bom povedal, zakaj. Vsaj zdaj še ne. — Kaj se je torej zgodilo, ko ste hoteli pozvoniti?

SODNIK A. F. G. I.: Zgodila se je dokaj čudna stvar. Odkril sem, da je zvonec nenavadno visoko. Čeprav sem sorazmerno velik in sem se, kolikor je bilo mogoče, raztegnil, ga nikakor nisem mogel doseči.

SODNIK LUPO: In to se vam je zdelo čudno? Zakaj se vam je zdelo čudno?

SODNIK A. F. G. I.: Ni se mi zdelo toliko čudno kot nerazumljivo in po svoje bedasto. Najprej me je spreletelo, da so prebivalci sodniške zgradbe nenavadno visoki ljudje, kajti kako bi sicer segli do zvonca.

SODNIK LUPO: Toda — mar se niste spomnili, da prebivalci sodniške zgradbe zvonca morda ne uporabljajo?

SODNIK A. F. G. I.: Na to nisem pomislil. Vseeno pa sem hitro odkril, da je domneva o nenavadni velikosti sodnikov zmotna, kajti zvonec uporabljajo tudi tisti, ki se prihajajo tožit, tatovi, zakonci pred razvezo in vsakovrstni drugi zločinci. Torej bi morali biti vsi nenaravno visoki. To pa je preprosto nemogoče.

SODNIK LUPO: Ste potem končno odkrili, zakaj je zvonec tako visoko?

SODNIK A. F. G. I.: Odkril pravzaprav nisem. A pomislil sem, da morda za voljo estetskega videza, kajti tudi ta vrata so bila neznansko visoka, in nizko postavljen zvonec na visokih vratih gotovo ne ponuja lepega pogleda za oko. Naslednji hip pa tej razlagi že spet nisem verjel, kajti domislil sem se, da so sodniki docela praktični ljudje; povsem nemogoče je, da bi dali estetiki prednost pred uporabnostjo.

SODNIK LUPO: Kako ste potem le dosegli zvonec?

SODNIK A. F. G. I.: Odkod veste, da sem ga dosegel?

SODNIK LUPO: Če ga ne bi bili dosegli, ne bi pozvonili, in če ne bi bili pozvonili, se vam vrata ne bi odprla.

SODNIK A. F. G. I.: Toda zakaj so se vrata odprla sama? Zakaj ni prišel kdo od sodnikov?

SODNIK LUPO: Sodniki ne hodijo odpirat vrat. Sodniki pravzaprav niti dobro ne vedo, na katerem hodniku so glavna vrata. Vrata se odpro zmeraj tistemu, ki pritisne na zvonec. Zakaj se odpro, ne vemo. Tako so pravzaprav vrata tista, ki odločajo, kdo bo prišel v zgradbo in kdo ne bo prišel.

SODNIK A. F. G. I.: Rekli ste, da se vrata odpro samo tistemu, ki se potrudi do zvonca?

SODNIK LUPO: Samo tistemu? Vi ste zvonec potemtakem dosegli.

SODNIK A. F. G. I.: Res je. Na tla sem položil kovček in stopil nanj. A še nisem segel dovolj visoko. Tedaj sem položil kovček pokonci na najmanjšo ploskev; pri tem se mi je enkrat zvrnil in sem nesrečno padel. Drugič pa sem stopil nanj silno previdno in tako naposled, s skrajnimi napori, le segel do zvonca.

SODNIK LUPO: In potem ste trikrat pritisnili nanj?

SODNIK A. F. G. I.: Kako veste, da sem trikrat pritisnil nanj?

SODNIK LUPO: Domnevam. Ko ste s tako težavo dosegli zvonec, ste hoteli za vsako ceno koga poklicati, kajti podzavestno ste bili prepričani, da z zvoncem, ki ga težko dosežete, težko tudi priključite.

SODNIK A. F. G. I.: To je res. A kako veste, kakšne občutke sem imel in kaj sem mislil? Govorite z menoj, kot bi vso mojo pot do sodniške zgradbe natanko poznali.

SODNIK LUPO: Morebiti.

SODNIK A. F. G. I.: Ni se vam zdelo nenavadno, da so vsi ljudje izstopili pred mestom. Rekli ste celo, da vas to ne preseneča. Potem vam ni bilo neznano, da sem se peljal mimo živilskega trga. Potem, da se je avtobus ustavil na postaji. In vedeli ste, da me je bilo strah. In vedeli ste, da tišina ni bila popolna, da je pihal veter. In da so bile na pločniku smeti. In vedeli ste, da nisem segel do zvonca, in prav tako ste vedeli, da sem ga končno le dosegel. Vedeli ste skoraj vse. Zakaj ste me potem spraševali tako podrobno?

SODNIK LUPO: Hotel sem dognati, če je bila le kakšna razlika med vašo in mojo potjo.

SODNIK A. F. G. I.: Kako — med vašo in mojo potjo?

SODNIK LUPO: Med vašo in mojo potjo na sodišče.

SODNIK A. F. G. I.: Ne razmem.

SODNIK LUPO: Kar vam hočem povedati, vas bo morebiti potrlo. Ko so me poslali v ta kraj službovat, so se mi na poti do sodniške zgradbe dogodile natanko iste stvari kot vam. Niti majhne razlike nisem razbral iz vaših besed.

SODNIK A. F. G. I. (*S strahom*): Ne morem verjeti. Kdaj je bilo to?

SODNIK LUPO: Pred desetimi leti.

Pavza. Glasba, tiha, moreča.

Po hodniku odmevajo dvojni koraki, ustavijo se.

SODNIK LUPO (*Šepetajoče*): Nikakor vam ne svetujem, da greste najprej k predsedniku sodišča. Res je v tej zgradbi poglobitvena oseba, predvsem zaradi svoje vsestranske aktivnosti — a prav zato bi bilo več kot pametno, da spoznate prej še oba druga sodnika. To vam ne bi bilo odveč pri kasnejšem občevanju s predsednikom.

SODNIK A. F. G. I. (*Tudi šepetaje*): Toda predsednik bi se utegnil jeziti, če bi se pojavil pri njem šele na koncu.

SODNIK LUPO: Kje pa! Predsednik se sploh ne jezi. Zelo dobrodušen možak je. To je eno. Drugo pa je, da sploh ne bo vedel, če ste prišli k njemu šele nazadnje.

SODNIK A. F. G. I.: H komu naj torej stopim? Kaj priporočate?

SODNIK LUPO (*Šepetaje*): Poglejte, za temi, najbližjimi vrati prebiva sodnik XYZ. Rahlo je živčen in s čudnim glasom govori. A v bistvu ni slab,

prav tako dobra duša je kot vsi, ki prebivamo v zgradbi. Pojdite, predstavil vas bom.

Trkanje na vrata. Molk.

SODNIK LUPO (*Šepetaje*): Veste, rahlo je naglušen. In večkrat se tako globoko zamisli, da ga ne bi zbudil niti strel iz topa. Filozofska narava je.

Trkanje.

SODNIK A. F. G. I: Mogoče ga ni v sobi.

SODNIK LUPO: Nesmisel! Kje bo drugje? Vsi sodniki so zmeraj v sobah.

Trkanje. Vrata se škripajoče odpro.

SODNIK XYZ (*S piskajočim, koleričnim glasom*): Kaj se dogaja? Navada je vendar, da na vrata ne trkamo, ampak jih kar odpremo in vstopimo!

SODNIK LUPO (*Pomenljivo*): Že, že! Ampak tu je *novi sodnik*, gospod A. F. G. I. Rad bi govoril z vami.

SODNIK XYZ (*Očitajoče*): Mar je potrebno zaradi prihoda novega sodnika spremeniti navade, gospod kolega?

SODNIK LUPO (*Opravičujoče*): Ampak novi sodnik še ni vpeljan v naše navade, gospod kolega! To, da se za hip prilagodimo njegovim navadam, je zgolj naša gostoljubnost.

SODNIK XYZ (*Z grotesknim smehom*): Ha, ha! Vdrl je v zgradbo, vsilil se je, nepoklican, in zdaj bi želel še gostoljubnost! To je od sile! S kakšnimi nameni je vendar prišel ta mož?

SODNIK LUPO (*Dopovedujoče*): Poslali so ga vendar, gospod kolega! In vrata so se mu odprla, ne pozabite. Zbudite se vendar! In, gospod kolega (*tiho, šepetaje*), njegov prihod se do potankosti ujema z vašim prihodom pred dvajsetimi leti.

SODNIK XYZ (*Začudeno*): Tako, pravite? (*Šepetaje.*) Ste ga izprašali?

SODNIK LUPO (*Šepetaje*): Sem, kolikor je bilo mogoče. A zasledil sem neko nadrobnost, ki utegne biti nevarna.

SODNIK XYZ (*Prestrašeno, šepetaje*): Ste ga peljali k predsedniku?

SODNIK LUPO: Ne bodite neumni, gospod kolega! Pripeljal sem ga k vam. Izprašajte ga najprej!

SODNIK XYZ (*Olajšano, šepetaje*): Pametno ste ravnali, gospod kolega. Pametno ste ravnali! In katera je tista nadrobnost, ki ste zanjo rekli, da utegne biti nevarna?

SODNIK LUPO (*Šepetaje*): Takoj boste odkrili, gospod kolega, takoj. Jaz ne vem, kaj bi bilo potrebno storiti. Vi se boste morali odločiti. Pohitel bom naprej h kolegu R., da ga obvestim in pripravim.

SODNIK XYZ: Zelo dobro, gospod kolega. Pohitite! (*Nato normalno glasno.*) No, gospod A. F. G. I. Vstopite, prosim! Oprostite prejšnji nevljudnosti;

rahlo sem nervozen, veste. Dvajset let sem že tukaj; to je nevarna doba za mentalno zdravje. (*Vrata se zapro.*) Sedite, gospod. Izvolite. Počutite se kot doma. Upam, da vas pot ni utrudila preveč in je tudi naša sodniška zgradba napravila na vas primeren vtis. Kajti takšne stvari so neogibne za dobro počutje.

SODNIK A. F. G. I.: Kar zadeva sodniško zgradbo, se nimam kaj pritoževati. Prostorna je, trdna, primerno opremljena, lahko bi bila vzor sodniških poslopij. Bilo je sicer nekaj malenkosti, ki so me presenetile, lahko bi rekel, celo vznemirile, a takšne stvari se pogosto zgodijo, pozneje pa človek sprevidi, da so brezpomembne in da je bilo nezaupanje do njih plod nezdrave domišljije.

SODNIK XYZ: Tako, pravite? Res si ne morem predstavljati, kaj v tej zgradbi bi vas vznemirilo. Stvari so, kot se mi dozdeva, docela običajne. Mi boste zamerili, če vas vprašam, kaj se vam je zdelo tako presenetljivo? Vas je vznemiril morda sodnik Lupo? Veste, ni povsem uravnovešen, včasih govori o stvareh, ki so docela za rep privlečene...

SODNIK A. F. G. I.: Ah, sodnik Lupo, če dovolite, je kar spodoben mož. Posebej, če upoštevamo, da je že dolga leta sodnik. Sodnik Lupo ima še kar zdrave pojme in se, prepričan sem, slabo počuti v tej zgradbi.

SODNIK XYZ: Dragi gospod, s počutjem, je pač tako, da se eni počutijo dobro, drugi slabo. Precej pa je to odvisno od človeka samega. Kdor se ne zna ali noče prilagajati nujnim spremembam sveta, bo nesrečen od rojstva do smrti. Za sodnika Lupa seveda ne bi mogel reči, da se ne zna ali noče prilagajati, kajti nekatere čudne stvari, ki jih ne more racionalno dojeti, prenaša z veliko mero strpnosti.

SODNIK A. F. G. I.: Občutek imam, da morajo vsi prebivalci te sodniške zgradbe — vseh sicer še ne poznam — z veliko strpnostjo prenašati določene nenaravne stvari.

SODNIK XYZ: Rekli ste »določene nenaravne stvari«. Mar menite, da so določene stvari v tej zgradbi nenaravne?

SODNIK A. F. G. I.: Če sem odkrit, so. Vsekakor pa ste se vsi vi, ki prebivate tu, na stvari že tako navadili, da vam vsaj ne zbujejo več strahu, čeprav bržčas ob njih še zmeraj trpite.

SODNIK XYZ: Pa ne, da vas je ob prihodu v zgradbo karkoli navdalo s strahom?!

SODNIK A. F. G. I.: Če sem odkrit, me je. Ko sem bil v veži, sem za hip izgubil občutek, da sem na sodišču, kajti prostornost veže, pa mehke preproge po tleh, očitno perzijskega izvora, pa blagodejni hlad, ki je visel v zraku, vse to me je, ne vem zakaj, spomnilo na vežo stare, ugledne univerze.

SODNIK XYZ: Mar hočete reči, da je to nenavadno?

SODNIK A. F. G. I.: Vsekakor. Če je človek na sodišču, bi moral imeti ves čas občutek, da je na sodišču. V veži pa je bil ta občutek nemogoč. Kajti

stene niso razodevale nič sodniškega; tam bi vendar morale viseti oglasne deske z najrazličnejšimi akti, obvestili, napovedmi! Toda na steni v veži visi samo velika, uokvirjena fotografija tega mesta, s sodniško zgradbo v ospredju. V veži ni nič drugega. Niti vratarnice niti ene same klopi, da bi na njej sedele čakajoče stranke.

SODNIK XYZ: In to vas je navdalo s strahom?

SODNIK A. F. G. I.: Čudne so se mi zdele markacijske table na hodniku s tremi stopnišči. Na tisti, ki kaže po hodniku levo, piše: Stranišča in sodne dvorane. To se mi zdi rahlo neumno in pobalinsko. Ne vem, zakaj je potrebno poleg sodnih dvoran omenjati tudi stranišča, oziroma, zakaj so stranišča celo pomembnejša od sodnih dvoran. Na tabli, ki kaže po hodniku desno, pa piše: zapori in prostori za služinčad. Zdi se mi nenavadno, da prebiva služinčad poleg zaporov, še bolj neumno pa se mi zdi to označiti, saj služinčad pač točno ve, kje prebiva, stranke pa nimajo s služinčadjo nobenega opravka. Potem pa je označeno celo stopnišče, ki pelje v nadstropje: stanovanja sodnikov, piše na tabli. Tudi to je nepotrebna označba, saj stranke pač ne zahajajo v stanovanja sodnikov, sodniki sami pa bržčas vedo, kje stanujejo.

SODNIK XYZ: Toda, naj vas vprašam: kako bi nas našli vi, ko bi ne bilo oznake?

SODNIK A. F. G. I.: Saj pravim, da so nespametne in čudne vse stvari od prve do zadnje. V veži bi moral biti vratar, ki bi mi pokazal pot. Poleg tega je zdaj dopoldan, čas sodnih obravnav, sodniki bi morali biti v sodnih dvoranah. Sodne dvorane pa so, če se ne motim, popolnoma prazne. Niti administracije ni tam, ne žive duše. Če smem biti odkrit, bi rekel, da je v tej sodniški zgradbi nekaj narobe!

SODNIK XYZ (*Rahlo potro*): Dragi gospod A. F. G. I., ne vem, kaj naj bi počeli v sodnih dvoranah, ko pa ni tam nikogar.

SODNIK A. F. G. I.: Kako — nikogar? Mar hočete reči, da ni obtožencev?

SODNIK XYZ: Tako je, gospod kolega. Ni obtožencev.

SODNIK A. F. G. I.: Toda ... ta je pa dobra! Mar v tem mestu nihče ne krade, nihče ne ubija, nihče ne prešuštvuje? Mar nimate policije, da bi iskala prestopnike in zločince?

SODNIK XYZ: Morda *so* v tem mestu zločinci. Morda je v tem mestu tudi sodišče, kjer jim sodijo. A v to sodniško zgradbo ni še nihče pripeljal nikogar, ki naj bi mu sodili. Kar sem tu, mi še ni bilo naklonjeno, da bi videl obtoženca.

SODNIK A. F. G. I.: Kako dolgo ste tu?

SODNIK XYZ: Dvajset let.

SODNIK A. F. G. I.: To je nemogoče. Mar se šalite z menoj? Dvajset let niste sodili nikogar — kaj potem delate v tej zgradbi vsi vi?

SODNIK XYZ: Sodniki smo.

- SODNIK A. F. G. I.: Toda sodniki ste šele potem, ko koga sodite. Dotlej niste sodniki! Če nikomur ne sodite, kako potem smete prebivati v sodniški zgradbi kot sodniki!
- SODNIK XYZ: Dragi kolega, stvari so veliko bolj zapletene, kot si predstavljate. Kaj pa naj bi storili po vašem?
- SODNIK A. F. G. I.: Šli in poiskali zločince. In vsakovrstne prestopnike. In jim sodili. Če pa to ni mogoče, bi *moral*i menjati poklic. Ne morete ostati v poklicu, ki ga z delom ne opravičujete. To je podobno, kot če bi se imeli za ljudi, ne da bi živeli. Vzrok, da ste ljudje, je to, da živite. Tako bi morali biti vzrok za to, da ste sodnik, dejstvo, da sodite!
- SODNIK XYZ: Dragi kolega, znašli ste v situaciji, iz katere ne moremo tako zlahka, tako teoretično, kot mislite vi. Po vašem je torej mogoče le dvoje: najti obsojenca ali oditi in menjati poklic!
- SODNIK A. F. G. I.: Tako je! Najti predvsem obtoženca, vsaj enega obtoženca, kajti sodnik si mora predvsem prizadevati, da ostane sodnik. V tem je vaša moralna rešitev.
- SODNIK XYZ: Toda, gospod kolega, vam je znana bistvena lastnost te zgradbe?
- SODNIK A. F. G. I.: Kaj imate v mislih?
- SODNIK XYZ: Iz te zgradbe ni izhoda.
- SODNIK A. F. G. I.: Neumnost. Tam so vendar vrata!
- SODNIKXYZ: Se spomnite, kaj se je zgodilo, ko ste stopili v vežo?
- SODNIK A. F. G. I.: Vrata so se avtomatično zaprla.
- SODNIK XYZ: Vidite! Vrata odpre skrit mehanizem ob pritisku na zvonec. Takoj zatem pa isti mehanizem vrata zapre. Na notranji strani pa ni zvonca. Tudi mehanizma, ki zapira vrata, nismo našli, čeprav smo prebrskali vsa zgradbo.
- SODNIK A. F. G. I.: To je nemogoče! Kaj pa dvoriščna vrata? Pa kletni izhod? Pa okna? Lahko bi šli skozi okna.
- SODNIK XYZ: Dragi moj, dvoriščnih vrat ni. Tudi kletnega izhoda ni. Vsa okna pa so zamrežena, mar ne vidite?!
- SODNIK A. F. G. I.: Toda... (*Se mu zatakne.*)
- SODNIK XYZ: Vam je zdaj jasno, gospod kolega, da iz te situacije ni preprostega izhoda?
- SODNIK A. F. G. I.: Kako pa se vendar prehranjujete? Kako se oblačite? In če kateri sodnikov zboli? Kako vendar živite?
- SODNIK XYZ: Dragi moj, v kleti imamo uskladiščene toliko hrane, da je nikdar ne bo zmanjkalo. Tam so tudi obleke, pravzaprav vse, kar potrebujemo. To skladišče je silno veliko, nihče ne ve, kako daleč sega, morda izpolnjuje ves podzemeljski prostor pod mestom. Blago je naloženo od vrha do tal in od stene do stene. Ta podzemeljski prostor utegne segati celo do neskončnosti, tega nihče ne ve.
- SODNIK A. F. G. I.: Ampak, kako ste potem prišli v zgradbo?

SODNIK XYZ: Podobno kakor vi. Vsak skozi prazno mesto, vsak z nameni, da bi tukaj sodil, a vsak se je potem prilagodil, ko je videl, da ni izhoda. Tudi vi se boste morali, dragi kolega. S tem ko ste stopili skozi vrata, je vaša usoda določena.

SODNIK A. F. G. I.: Toda ... kaj pa predsednik sodišča? Je tudi predsednik sodišča prišel na podoben način?

SODNIK XYZ: Tudi on. Predsednik je najstarejši sodnik. Imenovan je bil potem, ko je umrl njegov predhodnik. Takrat mene še ni bilo tu, bil pa je že sodnik R. Zmeraj, ko predsednik sodišča umre, se najstarejši med sodniki imenuje na njegovo mesto.

SODNIK A. F. G. I.: Mar potem vsak sodnik kdaj postane predsednik sodišča?

SODNIK XYZ: Da.

SODNIK A. F. G. I.: Pa je v tej zgradbi umrlo že več predsednikov?

SODNIK XYZ: V tej zgradbi je umrlo že mnogo predsednikov.

SODNIK A. F. G. I.: Kje pa jih pokopavate?

SODNIK XYZ: Zabijemo jih v krste, te pa zlagamo v klet.

SODNIK A. F. G. I.: Toda v kleti je hrana, ste rekli.

SODNIK XYZ: Seveda, toda hrana kopni in daje prostor krstam.

SODNIK A. F. G. I.: Pa ste prešteli, koliko krst je že v kleti?

SODNIK XYZ: To se ne da. Kakor je hrana zložena od vrha do tal, tako so krste zložene od vrha do tal, seveda na drugi strani. In kakor je mogoče, da napolnjuje hrana na eni strani prostor do neskončnosti, tako je mogoče, da napolnjujejo krste na drugi strani prostor prav tako do neskončnosti.

SODNIK A. F. G. I.: Torej ne počnete ničesar drugega, kot da se preživljate s hrano, naloženo v kleti in se potem zabijate v krste, ki rastejo s kopnenjem hrane?!

SODNIK XYZ: Samo to. Živimo do konca poenostavljeno.

SODNIK A. F. G. I.: Toda ... nekaj pa mi ni jasno ... kje imate prazne krste?

SODNIK XYZ: Nikjer. Krste napravimo iz desak, ki leže med hrano in drugim blagom.

SODNIK A. F. G. I.: Tako ... Torej je mogoče, da je v tej sodniški zgradbi živelo podobno že sto in sto generacij?!

SODNIK XYZ: Vsekakor.

SODNIK A. F. G. I.: In nobena teh generacij ni našla izhoda? Mar nihče ni iskal izhoda? Mar tudi vi ne iščete izhoda?

SODNIK XYZ: Zakaj naj iščemo izhod —? Odkrili smo, da izhoda ni.

Glasbena pavza.

SODNIK A. F. G. I. (*Zamišljeno*): Toda rešitev je treba najti. Vsaj neka moralna rešitev se mora najti. Če je povezava z zunanjim svetom nemogoča, moramo najti rešitev tu, med stenami zgradbe.

SODNIK XYZ (*Resignirano*): Edina rešitev je, da se sprijaznite!

SODNIK A. F. G. I.: Pa ste kdaj razmišljali, zakaj vse to? Kaj se je pravzaprav dogodilo? Kaj je narobe s to zgradbo? In s tem mestom?

SODNIK XYZ (*Resignirano*): Mnogo smo razmišljali. A hitro smo nehali. Kajti razmišljati o vsem tem pomeni trpeti, to pa postane sčasoma neznosno. Edini, ki še vztraja v raziskovanju, je kolega R. A to se mu tudi pozna na zunaj; izmozgan je do konca, spominja bolj na senco kot na človeka.

SODNIK A. F. G. I.: In kaj misli on?

SODNIK XYZ: Nič določenega. V tridesetih letih, kar je tu, je napisal že čez dvajset knjig o izsledkih raziskovanja; lahko jih boste prebrali, seveda vse v rokopisu.

SODNIK A. F. G. I.: Je odkril kaj pomembnega?

SODNIK XYZ: V vsaki knjigi zagovarja drugo teorijo. Vse teorije pa se vrte samo okrog poglavitnih vzrokov našega stanja — še zdaleč pa ni sodnik R. odkril niti majhne možnosti, kako bi prišli na primer iz zgradbe. Če se ne motim, o tem niti ne razmišlja. Zdi se mi, da je to stanje nekako vzljubil, si z njim zaposlil duha in si ne želi spremembe.

SODNIK A. F. G. I.: In kakšni so, po mnenju sodnika R., vzroki?

SODNIK XYZ: Najbolje bo, da stopiva k njemu. Zelo je vesel, če se kdo zanima za njegovo filozofijo.

Vrata se odpro in zapro, koraki po hodniku, trkanje.

SODNIK XYZ: Spoštovani kolega, tu je naš novi sodnik, A. F. G. I. Naši problemi mu niso več neznani, a silno se zanima za vašo filozofsko interpretacijo.

SODNIK R. (*Z globokim, profesorskim, zlogujočim glasom*): Pozdravljeni, mladi človek. Stopite naprej; vi prav tako, XYZ. Če ne želite stati, si po svoji presoji izberita prostor, kjer bosta sedela.

SODNIK A. F. G. I.: Gospod R., rečeno mi je bilo, da si prizadevate rešiti problem sodniške zgradbe. Dasiravno sem bil proti volji pahnjen v to odsotnost, me prisilna narava mojega stanja več ne vznemirja, če se odločim, da si bom prizadeval najti pot v stari svet. In odločil sem se! Pri vašem trudu sem vam na voljo, gospod R.

SODNIK R.: Mladi mož, če hočemo najti pot iz sodniške zgradbe, moramo najprej odkriti, zakaj smo prišli vanjo.

SODNIK A. F. G. I.: Ampak to ni bistveno. Iskati moramo konkretne stvari: ali poskušamo z mehanskimi sredstvi razbiti zgradbo ali pa si v tej zgradbi najdemo opravičujočo dejavnost.

SODNIK R.: Zgradbe ne moremo razbiti. Dejavnost, ki nas opravičuje, pa smo si že našli. Lahko se ubadamo samo s tem, da iščemo vzroke svojega stanja. Vnaprej pa je jasno, da ne moremo za nobeno teorijo najti kon-

kretnih argumentov, kakor tudi odkritje vzrokov ni nobeno jamstvo, da se lahko izognemo posledicam.

SODNIK A. F. G. I.: Kakšen smisel ima potemtakem odkrivanje vzrokov?

SODNIK R.: Nobenega, mladi mož. Toda sami ste pravkar rekli, da si moramo najti opravičujočo dejavnost. Se vam ne zdi, da je dejavnost sama pomembnejša kot pa njen cilj — posebej če doženemo, da realnega cilja katere koli dejavnosti v tej zgradbi sploh ni? Se vam ne zdi?

SODNIK A. F. G. I.: Sami torej veste, da vaša analiza našega stanja ne bo prinesla rešitve! Zakaj se potem ukvarjate z njo?

SODNIK R.: Zato, ker bi se rad s tem stanjem dokončno sprijaznil. To pa se bo zgodilo tedaj, če dokažemo, da ni to stanje nobeno groteskno naključje sredi običajnega sveta, ampak zgodovinska nuja, dialektično pogojena nova kvaliteta, ki je totalna.

SODNIK A. F. G. I.: Pa ste odkrili, da je res tako? Lahko dokažete, da se je svet zares v jedru spremenil in ni to, kar se dogaja z nami, nobena banalna igra, ki bi si jo bil kdo privoščil osebni zabavo na ljubo?

SODNIK R.: Mladi mož, svet se *je* spremenil. To je po logiki okolja, ki ste iz njega prišli, seveda docela nemogoče. To je docela protinaravno. A s tem, ko ste stopili v to zgradbo, logike *ni več*. Tu vladajo drugi zakoni. Dvignite se, mladi mož, in pogledjte skozi okno. No, pogledjte!

Kratki koraki.

SODNIK R.: Kaj vidite, mladi mož?

SODNIK A. F. G. I.: Vidim strehe mesta. In zadaj ravnino in tam obzorje.

SODNIK R.: Kakšne so strehe mesta?

SODNIK A. F. G. I. (*Pobito*): Temno rdeče, vendar bolj motne kot rdeče. Na njih leži nekaj prahu podobnega. (*Sproži se oddaljena mračna glasba.*) In po strehah rastejo lišaji. Nekaj preperelega.

SODNIK R.: In kakšna je ravnina za mestom?

SODNIK A. F. G. I.: Prazna in suha. Z okleščki rumene trave. Z grudami razpokane zemlje.

SODNIK R.: Je mar kje voda?

SODNIK A. F. G. I.: Ni vode. Ni oblakov. Nebo se mirno blešči, kot ebe-novina.

SODNIK R.: Vidite drevo v obzorju?

SODNIK A. F. G. I.: Nobenega drevesa. V obzorju je votlina.

SODNIK R.: Je mar kakšen človek spodaj v mestu?

SODNIK A. F. G. I.: Nobenega človeka.

SODNIK R.: Nobenega. Ljudje so izumrli. Organski svet je usahnil. Tam zunaj sameva anorganski svet, ki se zlagoma razkraja.

Glasba se ustavi.

SODNIK A. F. G. I.: Zakaj ni več ljudi?

SODNIK R.: Izumrli so.

SODNIK A. F. G. I.: Zakaj so izumrli?

SODNIK R.: Ker je v njih ugasnila volja po zlu in oblasti. Ustvarili so vse, kar so hoteli ustvariti. Nasitili so se. Roke so jim postale trudne in zadovoljne, zato se niso več pobijali. Orožje je najprej izgubilo vrednost in razpadlo. Potem se je sušila kri. In več niso občevali. Ni bilo rojstev. Tako so izumrli. Čez noč.

SODNIK A. F. G. I.: Toda zakaj? Zakaj so se utrudili volje po dejanjih?

SODNIK R.: Ker dejanja niso imela več cilja. Vsi so imeli vse. Ni bilo bogatih ne revnih. Nihče ni nikogar silil, naj dela. Tako je ugašalo zlo.

SODNIK A. F. G. I.: Mar je bistvo človeških dejavnosti zlo?

SODNIK R.: Zlo ni bistvo, zlo je gonilo. In kaj je zlo? Zlo je volja po duhovnem in materialnem lastništvu. Ali zdaj veste, zakaj je ugasnilo zlo?

SODNIK A. F. G. I.: Konec zla je potemtakem konec človeštva?

SODNIK R.: Tako je. Konec zla je konec organskega sveta.

SODNIK A. F. G. I.: In po kakšnih zakonitostih smo mi prispeli v to zgradbo? In zakaj prav mi? In zakaj smo še pri življenju?

SODNIK R.: To ni jasno. Sem so nas poslali zato, da bi sodili. Kam pridemo, nismo vedeli, pa tudi tisti ne, ki so nas bili poslali.

SODNIK A. F. G. I.: Pa lahko svoj položaj spremenimo?

SODNIK R.: Zakaj bi ga spreminjali?

SODNIK A. F. G. I.: Zato vendar! Da pridemo ven! Da najdemo stari svet!

SODNIK R.: Zakaj hočete ven? Ste mar lačni in žejni? Niste! Vas morda zebe? Ne zebe vas! Vam grozi vojna? Nič vam ne grozi! Ste morda bolni? Niste bolni! Zakaj bi potemtakem radi proč?

SODNIK A. F. G. I.: Toda sodnik sem. Opravljati moram svojo dejavnost. Moram med ljudi!

SODNIK R.: Mar nismo pravkar odkrili, da zunaj ni več sveta? Zakaj si tako želite ven, ko pa je tam vse prazno, vse odsotno, brezodzivno?!

SODNIK A. F. G. I. (*Obupno, kriče*): Kaj naj torej počnem? Konkretno! Po-
vejte mi. Kaj naj počnem?

SODNIK R.: Početi vam *ni treba* nič. Po drugi strani pa *lahko počnete*, kar se vam zljubi. V sodniški zgradbi ste docela svobodni. Lahko si izmislite to ali ono dejavnost.

SODNIK A. F. G. I.: Mar lahko sodim?

SODNIK R.: Lahko sodite. Toda komu? In zavoljo česa? In kdo bo izvrševalec kazni. Vi ste samo sodnik. Niste tožilec, niste policaj in niste zaporni paznik. In predvsem nimate obsojenca.

SODNIK A. F. G. I. (*Trdovratno*): Obsojenca je treba najti.

SODNIK R.: Kje?

SODNIK A. F. G. I. (*Prepričljivo*): Med nami, ki smo v zgradbi!

SODNIK R.: Med nami, sodniki?

SODNIK A. F. G. I.: Tako je!

SODNIK R.: Toda nihče izmed nas ni storil nič takega, da bi mu lahko sodili.

SODNIK A. F. G. I.: Eden se mora žrtvovati. Eden mora storiti zločin. Tako bo rešil druge.

SODNIK R.: Se zavedate, kako ste otročji? Eden izmed nas petih bo nekoga ubil. Drugi trije ga bodo obsodili na smrt in opravili eksekucijo. Potem bodo ostali še trije. Mar bodo potem rešeni? Rešeni česa? Mar se rešimo, če se med seboj pokoljemo?

SODNIK A. F. G. I. (*Ihtivo, besno in kriče razbija z rokami po mizi*): To je nemogoče! To je nemogoče! To so sanje! To je grozno. Pomagajte mi! Pomoč! Sveti bog! (*Hripavo.*) Mati moja, mati moja! (*Vrata se odpro, bežeči koraki, sliši se oddaljujoči se klic.*) Na pomooooč!

SODNIK XYZ (*Prestrašeno*): Napravil bo neumnost. Ta bo napravil neumnost! Kje je predsednik sodišča?

SODNIK R. (*Enako vznemirjeno*): V kuhinji, kot ponavadi.

SODNIK XYZ: Hitro tja! Pokličem še Lupa. Moramo preprečiti! Moramo preprečiti!

Nemir, tekanje po hodnikih, treskanje vrat, šepetanje, nato koraki po stopnicah.

SODNIK LUPO (*Očitajoče*): Rekel sem, da je nevaren. Rekel sem!

SODNIK XYZ (*Sopihajoče*): Samo hitro. Da pridemo pravočasno!

Kratka, ostra glasba.

SODNIK XYZ (*Osuplo*): Prepozno! Kaj pa zdaj! Prepozno!

SODNIK A. F. G. I. (*Zmagoslavno, kriče*): Primite me! Obsodite me! Predsednik sodišča je mrtev!

Fanfare.

SODNIK R. (*Resignirano*): Nesrečni človek.

SODNIK LUPO: Zaslepljenec. Po nepotrebnem si umaže roke.

SODNIK XYZ: Treba bo najti deske in napraviti krsto.

SODNIK A. F. G. I. (*Ihtivo*): Zahtevam, da mi sodite za zločin! Terjam! Zahtevam pripor! In sodno obravnavo!

SODNIK R.: Ta hip sem avtomatično imenovan za predsednika sodišča. Pokoriti se morate moji volji. Pojdite v sobo, ki vam je določena, in počakajte, dokler vas ne pokličemo!

SODNIK A. F. G. I.: Toda ne pozabite, če mi ne boste sodili, bom storil še en zločin!

SODNIK R. (*Očetoovsko*): Pojdite, mladi človek!

Molk.

SODNIK LUPO (*Zaskrbljeno*): Izgubili smo kuharja in strežaja. Kdo nam bo kahal in pral?

SODNIK R. (*Ironično*): Nikar se ne bojte, kolega Lupo! Na vas še ni prišla vrsta. Kot veste, opravlja te prijetne stvari v tej zgradbi zmeraj predsednik sodišča. Kar povejte, kaj želite jesti in prinesite mi umazano perilo. Skušal bom primerno opravljati dolžnosti svojega predsedniškega položaja!

SODNIK XYZ: Toda novi sodnik! Kaj bo z njim?

SODNIK R.: Prespal bo in se pomiril. Kot veste, to ni prvi ubiti predsednik v tej sodniški zgradbi. In kaj je bilo s takšnimi obupanci, ki se niso mogli takoj v začetku prilagoditi? Postali so apatični, nato so pozabili na vse in se končno vključili v red sodniške zgradbe. Tudi s sodnikom A. F. G. I. se bo zgodilo tako.

SODNIK LUPO (*Tarnajoče*): A kljub temu bi lahko preprečili! Ni bilo potrebno!

SODNIK R.: V tej sodniški zgradbi, kolega, je docela vseeno, ali je kdo mrtev ali kdo ni mrtev. Pojdimo zdaj in odnesimo tega bivšega predsednika v klet. Obenem si bom tam poiskal kuharski predpasnik. Ta, ki ga ima na sebi mrtvec, je že zamaščen. No, dvignimo ga! (*Sopihanje.*) Ne pozabite vprašati sodnika A. F. G. I., ali želi za večerjo mehko ali trdo kuhana jajca.

Glasba.

NOVI SODNIK (*Uradno*): Dovolite, mi, da se predstavim. Sem novi sodnik. Rad bi se oglasil pri predsedniku sodišča.

SODNIK A. F. G. I.: Takoj, gospod, takoj. Stopite, no, za hip k meni, predsednik sodišča je ta hip zaposlen, a upajmo, da ne bo dolgo. Izvolite! (*Vrata se zapro.*) Ste dobro potovali?

NOVI SODNIK: Se šalite?

SODNIK A. F. G. I.: Kako? Je bilo morda kaj narobe?

NOVI SODNIK (*Utrujeno zavzdihne*): Česa takega še nisem videl, kar sem živ. Mesto je izumrlo. In skoraj ne bi mogel v zgradbo. (*Glasovi se počasi oddaljujejo, vzporedno raste glasba, ki glasove naposled preglasi.*) Mar ni v tej zgradbi nikogar, ki bi odpiral vrata?

SODNIK A. F. G. I.: Žal ne. Videti je, da se vam zdi sodniška zgradba rahlo čudna.

NOVI SODNIK: Morda je vse le privid...

SODNIK A. F. G. I.: Ni privid...

NOVI SODNIK (*Že oddaljeno*): Zdelo se mi je... (*Ugasne.*)

Nekaj časa še glasba.